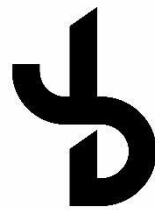

PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE

En brosjyre i utlendingsrett

Jussbuss

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Hva er permanent oppholdstillatelse?	3
3. Kravene for å få permanent oppholdstillatelse	4
3.1. Botid	4
3.1.1. Ingen store brudd i oppholdstiden	5
3.2. Fortsatt oppfyller krav for en midlertidig oppholdstillatelse	6
3.3. Krav om å ikke stå i fare for utvisning	7
3.4. Tilleggstid før du kan få permanent oppholdstillatelse	7
3.5. Gjennomført opplæring i norsk og samfunnskunnskap og bestått prøve	8
3.5.1. Fritak fra norskopplæring, opplæring i samfunnskunnskap og prøver	9
3.6. Krav til selvforsørgelse	11
3.6.1. Krav til sikret inntekt	11
3.6.2. Krav om å ikke ha mottatt økonomisk sosialhjelp	12
3.6.3. Unntak fra kravet til inntekt og å ikke ha mottatt sosialstønad	12
3.7. Avslag på grunn av tungtveiende innvandringsregulerende hensyn	14
4. Berostillelse	14
5. Saksbehandlingstid	14
6. Hva du kan gjøre hvis du ikke får permanent oppholdstillatelse	14
6.1. Innledning	14
6.2. Hva er en klage?	15
6.3. Hva er fristen for å klage?	15
6.4. Hvordan skal du klage?	15
6.5. Klagemal	16
7. Bortfall av permanent oppholdstillatelse	16
8. Kontaktinformasjon og organisasjoner som kan gi hjelp	17

1. Innledning

Jussbuss håper denne brosjyren kan være et hjelpemiddel til deg som skal søke om permanent oppholdstillatelse. Brosjyren ble sist oppdatert høsten 2022.

Dersom du har en midlertidig oppholdstillatelse i Norge, kan du få permanent oppholdstillatelse hvis du oppfyller kravene og søker om dette. I denne brosjyren finner du informasjon om hvilke krav som stilles for å få permanent oppholdstillatelse, og hvordan du søker om dette.

Det er viktig å huske at kravene for permanent oppholdstillatelse kan endre seg. Nettsidene til UDI, www.udi.no, inneholder oppdatert informasjon om hvilke krav som stilles for å få permanent oppholdstillatelse. På samme nettside finner du også mer informasjon om de ulike kravene. Reglene om permanent oppholdstillatelse står i utlendingsloven. Hvis du vil lese denne loven selv, kan du finne den på nettsiden www.lovdatabank.no. Du kan også finne loven på UDIs nettsider om regelverk, www.udiregelverk.no. Her finner du også tilhørende forskrifter og rundskriv, som gir mer detaljert informasjon om hvordan loven skal forstås.

Det kreves et søknadsgebyr for å søke på permanent oppholdstillatelse. Gebyret er i dag på 3800 kroner for voksne. Derfor er det viktig å undersøke at du oppfyller alle kravene for permanent oppholdstillatelse før du sender inn søknaden din. Det kreves ikke søknadsgebyr for barn under 18 år.

Innvandringsgruppen i Jussbuss jobber med saker om utlendingsrett, blant annet permanent oppholdstillatelse. Hvis du ønsker mer informasjon, eller hjelp i din sak, må du gjerne kontakte oss.

2. Hva er permanent oppholdstillatelse?

En permanent oppholdstillatelse er en tillatelse du ikke trenger å fornye, i motsetning til en midlertidig oppholdstillatelse. Dette betyr at du kan oppholde deg og arbeide i Norge så lenge du ønsker.

Hvis du har fått permanent oppholdstillatelse, trenger du heller ikke å oppfylle noen av kravene som stilles for en midlertidig oppholdstillatelse. For eksempel, dersom du fikk oppholdstillatelse på grunnlag av familieinnvandring med ektefellen din, vil det ikke få noen betydning dersom dere skilles eller ikke bor sammen lengre. Et annet eksempel er hvis du kom til Norge på grunnlag av familieinnvandring med barnet ditt. Hvis du får permanent oppholdstillatelse stilles det ikke lengre krav om at dere må bo sammen. Et siste eksempel er dersom du får permanent oppholdstillatelse og tidligere hadde arbeidstillatelse. Hvis du mister jobben din vil det da ikke ha noen betydning for oppholdet ditt i Norge. Til sist skal det mer til for å bli utvist hvis du får permanent oppholdstillatelse.

Det er derfor mange gode grunner til å søke om permanent oppholdstillatelse hvis du oppfyller kravene til det.

3. Kravene for å få permanent oppholdstillatelse

For å få permanent oppholdstillatelse stilles det krav om

- Oppholdstid
- Type oppholdstillatelse
- At du ikke har blitt straffet
- Selvforsørgelse – at du har nok inntekt til å klare deg selv
- Opplæring og prøver i norsk og samfunnskunnskap

Det er viktig å huske på at hvis du får permanent oppholdstillatelse, kan du likevel miste den dersom du oppholder deg utenfor Norge i mer enn to sammenhengende år. Det skrives mer om dette under punkt 7.

3.1. Botid

Det første kravet som stilles for å få permanent oppholdstillatelse, er at du først må ha bodd i Norge i en viss periode, og at den midlertidige oppholdstillatelsen din danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Du må ha bodd i Norge i enten de siste tre eller fem årene, avhengig av hvilken type oppholdstillatelse du har. For de fleste personer stilles det krav om å ha bodd i Norge de siste tre årene. Kravet til *fem* års botid gjelder deg som:

- har midlertidig oppholdstillatelse som flyktning etter utlendingsloven § 28
- har midlertidig oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn etter utlendingsloven § 38
- har oppholdstillatelse fordi du er familiemedlem til en flyktning (avledet asyl) etter utlendingsloven § 28 sjette avsnitt
- kom til Norge som overføringsflyktning
- har familieinnvandring med noen av gruppene over

Hvis du har oppholdstillatelse som flyktning, vil tiden du ha bodd i Norge beregnes fra den dagen du søkte om asyl. For eksempel, hvis du søkte om asyl og måtte vente i ett år før du fikk innvilget oppholdstillatelse, vil dette året regnes med i botidskravet.

Hvis det stilles krav om fem års botid for deg, og du har oppholdstillatelse på grunnlag av familieinnvandring, kan kravet bli redusert til tre år. Dette skjer dersom personen du fikk familieinnvandring med har blitt norsk statsborger etter du kom til Norge. Fra og med det tidspunktet denne personen fikk norsk statsborgerskap, kreves det bare tre års botid for deg.

I tillegg må den midlertidige oppholdstillatelsen din «danne grunnlag for» permanent oppholdstillatelse. Dette gjelder for begge persongrupper – de som må

oppfylle kravet til tre års botid, og de som må oppfylle kravet til fem års botid. Det står i vedtaket hvor du ble innvilget midlertidig oppholdstillatelse om tillatelsen «danner grunnlag for» permanent oppholdstillatelse eller ikke.

Ikke alle midlertidige oppholdstillatelser gir rett til permanent oppholdstillatelse, og disse midlertidige oppholdstillatelsene vil derfor ikke regnes med i kravet om botid. Hvis du har hatt flere ulike tillatelser, må alle tillatelsene danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse i den perioden du må ha bodd i Norge. Dette betyr at hvis du må oppfylle kravet til fem års botid, så må du ha hatt midlertidige oppholdstillatelser som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse de siste fem årene.

Hvis du er usikker på om oppholdstillatelsen din danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, eller hvis du ikke har vedtaket hvor du fikk midlertidig oppholdstillatelse, kan du ringe UDIs veiledningstelefon for å få vite dette.

3.1.1. Ingen store brudd i oppholdstiden

For få permanent oppholdstillatelse stilles det også krav om at du ikke kan ha store brudd i oppholdstiden din i Norge. Dette betyr at du ikke kan ha vært for lenge i utlandet.

For deg som må oppfylle kravet til tre års botid

Hvis du må oppfylle kravet til tre års botid, kan du ikke ha oppholdt deg utenfor Norge i mer enn syv måneder i løpet av de siste tre årene. Derfor er det viktig at du ikke har vært utenfor Norge mer enn dette i løpet av de siste tre årene når du skal søke om permanent oppholdstillatelse.

Eksempel 1: Du kan ha vært utenfor Norge to måneder hvert år i løpet av de siste tre årene. Etter tre år har du da vært ute av landet i totalt seks måneder. Du vil da oppfylle kravet.

Eksempel 2: Hvis du reiser til utlandet i én måned i 2020, og så reiser du på ferie i fem måneder i 2021, og ingen måneder i 2022, så har du vært i utlandet i totalt seks måneder i løpet av de siste tre årene. Da oppfylder du kravet om å ikke være utenfor Norge i mer enn syv måneder i løpet av en treårsperiode.

Eksempel 3: Hvis du har vært ute av Norge i tre måneder hvert år for å dra på ferie eller møte familien din, blir dette til sammen ni måneder. Da oppfylder du ikke kravet til botid, fordi du har vært for lenge utenfor Norge.

Selv om du har vært mye utenfor Norge et år, kan du likevel få permanent oppholdstillatelse så lenge det *samløpe* utenlandsoppholdet ditt ikke har vart i mer enn syv måneder i løpet av de siste tre årene.

Det kan gjøres unntak fra dette kravet hvis du har oppholdstillatelse som faglært. I enkelte tilfeller kan du da oppholde deg utenfor riket inntil femten måneder i løpet av de siste tre årene. Minst åtte av disse femten månedene må skyldes oppdrag fra arbeidsgiveren din. Hvis du vil vite mer om dette unntaket, kan du ringe UDI eller se på UDIs nettside, www.udi.no.

For deg som må oppfylle kravet til fem års botid

Hvis du må oppfylle kravet til fem års botid, kan du ikke ha oppholdt deg utenfor Norge i mer enn ti måneder til sammen i løpet av de siste fem årene. Derfor er det viktig at du ikke har vært utenfor Norge mer enn dette i løpet av de siste fem årene når du skal søke om permanent oppholdstillatelse.

Eksempel 1: Du kan være utenfor landet to måneder hvert år. Etter fem år har du vært utenfor Norge i totalt ti måneder. Du oppfylder da kravet.

Eksempel 2: Hvis du reiser til utlandet én måned i 2018, så reiser du til utlandet i fem måneder i 2019, og så fire måneder i 2020, men drar ikke utenfor Norge i 2021 eller 2022, så har du samlet sett vært i utlandet i ti måneder i løpet av de siste fem årene. Da oppfylder du kravet om å ikke være utenfor Norge i mer enn ti måneder i løpet av en femårsperiode.

Eksempel 3: Hvis du har vært utenfor Norge i tre måneder hvert år, enten det er på ferie, for å treffe familie eller passe på et sykt familiemedlem, blir dette til sammen 15 måneder. Da oppfylder du ikke kravet til botid, fordi du har vært utenfor Norge i mer enn ti måneder i løpet av de siste fem årene.

Selv om du har vært mye utenfor Norge et eller flere år, kan du likevel få permanent oppholdstillatelse, så lenge det samlede utenlandsoppholdet ditt ikke har vart i mer enn ti måneder til sammen i løpet av de siste fem årene.

3.2. Fortsatt oppfyller krav for en midlertidig oppholdstillatelse

Det stilles videre krav om at du fremdeles oppfyller kravene for å få en midlertidig oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Dette betyr at du må oppfylle kravene til den oppholdstillatelsen du har – eller en annen oppholdstillatelse – for å få permanent oppholdstillatelse.

For eksempel, hvis du kom til Norge på grunnlag av familieinnvandring med ektefellen din, stilles det krav om at dere fremdeles er gift og bor sammen. Et annet eksempel er dersom du har familieinnvandring med barnet ditt – da må du også bo sammen med barnet for å få permanent oppholdstillatelse.

Du kan også oppfylle kravet ved å få oppholdstillatelse på annet grunnlag, for eksempel familiegjenforening med barn eller en arbeidstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Dersom du har gått fra ektefellen din

på grunn av mishandling og har fått opphold på selvstendig grunnlag (En § 53-tillatelse), vil du fortsatt kunne oppfylle dette kravet.

Det finnes flere situasjoner som kan medføre at du ikke lenger oppfyller kravene til oppholdstillatelsen din. Dersom du er usikker på om du fortsatt oppfyller kravene for den oppholdstillatelsen du har, kan du kontakte Jussbuss for hjelp.

3.3. Krav om å ikke stå i fare for utvisning

Det stilles også krav om at du ikke står i fare for å bli utvist (etter utlendingsloven § 66), eller at du ikke har tilleggstid som fortsatt løper (etter utlendingsloven § 60 sjette avsnitt eller § 70 andre avsnitt). Dette betyr at du kan bli nektet permanent oppholdstillatelse hvis du tidligere har blitt straffet. Dette gjelder for eksempel hvis du har fått fengselsstraff eller har blitt dømt til å betale en bot av en domstol.

Disse forholdene kan gi UDI grunn til å nekte deg permanent oppholdstillatelse:

- Du har brutt utlendingsloven grovt eller flere ganger, for eksempel hvis du har gitt uriktige opplysninger til UDI eller politiet.
- Hvis du i løpet av de siste fem årene har sittet i fengsel eller blitt straffet for noe i utlandet som også kan straffes i Norge.
- Dersom du har fått straff eller en annen særreaksjon i Norge, eller er dømt for enkelte brudd på straffeloven. Ta kontakt med UDI dersom du lurer på hvilke brudd dette gjelder.
- Dersom et annet Schengenland har bortvist eller utvist deg.
- Dersom du er dømt for terror eller terrorrelaterte handlinger, eller du har hjulpet noen som er dømt for dette med å gjemme seg.
- Dersom du har fått tilleggstid i vedtaket ditt om midlertidig oppholdstillatelse.

Hvis du har blitt straffet eller dømt til å betale en bot av en domstol, kan du likevel få permanent oppholdstillatelse senere. Dette skriver vi mer om under punkt 2.4.

3.4. Tilleggstid før du kan få permanent oppholdstillatelse

Dersom du har blitt straffet med fengsel eller har blitt dømt til å betale bot av en domstol, må du vente lengre før du kan få permanent oppholdstillatelse. Dette kalles ofte tilleggstid eller *karenstid*.

Eksempel 1: Hvis du har fått fengselsstraff inntil 90 dager, får du to års tilleggstid. Hvis du har fått fengselsstraff mellom 91 dager og seks måneder får du tre års tilleggstid.

Eksempel 2: Hvis du har blitt dømt til å betale en bot, vil tilleggstiden være på 6 måneder hvis boten var på under 3000 kroner. For bøter mellom 3001 og 5000

kroner er tilleggstiden på ett år. For bøter over 5000 kroner er tilleggstiden mellom ett og to år.

Hvis du har flere fengselsdommer, eller både fengselsdommer og bøter, kan UDI legge sammen tilleggstiden du har fått. Hvis du er usikker på hvor mye tilleggstid du har, kan du ringe UDI for å spørre om dette.

3.5. Gjennomført opplæring i norsk og samfunnskunnskap og bestått prøve

Kravene til gjennomført opplæring og prøve i norsk og samfunnskunnskap har endret seg flere ganger over de siste femten årene. Hvor mye opplæring som kreves, og om du må bestå prøve, kommer an på når du fikk din første oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Nedenfor er en tabell som viser hvor mange timer opplæring du må gjennomføre, og om du må bestå prøver. For å bruke tabellen må du vite når du fikk din første oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Når fikk du første oppholdstillatelse som dannet grunnlag for permanent oppholdstillatelse?	Krav til opplæring	Krav til prøve
Før 01.09.2005	Ingen	Ingen
Fra 01.09.2005	Mellom 16 og 55 år: <ul style="list-style-type: none">- 250 timer norskopplæring- 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Ingen
Fra 01.01.2012	Mellom 16 og 55 år: <ul style="list-style-type: none">- 550 timer norskopplæring- 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Ingen
Fra 01.09.2013	Mellom 16 og 55 år: <ul style="list-style-type: none">- 550 timer norskopplæring- 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Mellom 16 og 55 år: <ul style="list-style-type: none">- Bestått prøve i muntlig norsk nivå A1 eller høyere- Bestått prøve i samfunnskunnskap

Fra 01.01.2017	Mellom 16 og 67 år: - 550 timer norskopplæring - 50 timer opplæring i samfunnskunnskap	Mellom 16 og 67 år: - Bestått prøve i muntlig norsk nivå A1 eller høyere - Bestått prøve i samfunnskunnskap
----------------	--	---

Det er den kommunen du bor i som har ansvar for at du får den opplæringen du har krav på, og som kreves for at du skal få permanent oppholdstillatelse. Dersom du har spørsmål om opplæring og prøver i norsk og samfunnskunnskap kan du kontakte kommunen eller UDI dersom du har spørsmål.

3.5.1. Fritak fra norskopplæring, opplæring i samfunnskunnskap og prøver

I noen tilfeller kan du få unntak fra kravene som stilles til opplæring i norsk, opplæring i samfunnskunnskap, og prøve i disse fagene. Du kan få fritak fra kravet om norskopplæring og prøver i norsk hvis du kan dokumentere at:

- Du ved norskprøve eller avsluttende prøve i norsk har oppnådd resultat A2 eller høyere, på både skriftlig og muntlig prøve
- Du er fritatt fra plikten til gjennomført norskopplæring. Du er fritatt fra plikten til gjennomført norskopplæring dersom du har
 - Oppnådd minimum nivå B1 på prøve i norsk i hver av de fire delferdighetene leseforståelse, lytteforståelse, skriftlig fremstilling og muntlig kommunikasjon
 - Oppnådd minimum nivå B1 på prøve i norsk som måler skriftlige og muntlige ferdigheter, som norskprøve 3 og test i norsk – høyere nivå (Bergenstesten)
 - Standpunktkarakter eller eksamenskarakter 2 eller høyere i norsk eller samisk i grunnskolen
 - Halvtårsvurdering, standpunktkarakter eller eksamenskarakter 2 eller høyere i norsk eller samisk i videregående opplæring
 - Godkjent kompetanse i norsk eller samisk i grunnskolen eller videregående opplæring etter realkompetansevurdering
 - Gjennomført studier i norsk eller samisk på universitets- eller høyskolenivå i Norge, eller i utlandet tilsvarende 30 studiepoeng
 - Oppfylt inntakskrav for norsk eller samisk ved universitet eller høyskole

Hvis du er unntatt fra kravet om gjennomført norskopplæring, er du også unntatt fra kravet om at du må beherske et minimum av norsk muntlig.

Du kan få fritak fra kravet om opplæring i samfunnskunnskap og prøver i samfunnskunnskap hvis du kan dokumentere at:

- Du har bestått avsluttende prøve i samfunnskunnskap på norsk
- Du har fått fritak fra plikten til gjennomført opplæring i samfunnskunnskap. Du er fritatt fra plikten til gjennomført opplæring i samfunnskunnskap hvis du:
 - Har bestått prøve i samfunnskunnskap på et språk du forstår
 - Har standpunktkarakter eller eksamenskarakter 2 eller høyere i samfunnskunnskap i grunnskolen
 - Har fått halvtårsvurdering, standpunktkarakter eller eksamenskarakter 2 i samfunnskunnskap i videregående opplæring
 - Har godkjent kompetanse i samfunnsfag i grunnskolen eller samfunnskunnskap i videregående opplæring etter realkompetansevurdering
 - Gjennomført og bestått studier tilsvarende minst 10 studiepoeng i samfunnsfag som gir kunnskap om Norge, på universitets- eller høyskolenivå

Hvis du får unntak fra kravet om gjennomført opplæring i samfunnskunnskap, er du også unntatt fra kravet om å ha bestått avsluttende prøve i samfunnskunnskap.

For å få fritak på grunn av at du har gått på grunnskole, videregående opplæring, universitet eller høyskole, må du søke om dette fra kommunen. Hvis du får vedtak om fritak, må du sende inn vedtaket fra kommunen til UDI. UDI gir ikke fritak på bakgrunn av karakterutskrift.

Du kan også få unntak fra krav om norskopplæring, opplæring i samfunnskunnskap og prøver i disse fagene hvis det er noe spesielt i din situasjon som gjør det urimelig at du må gjennomføre dette.

Et eksempel på dette kan være sykdom, men dette må i så fall dokumenteres. Du må da legge frem en legeerklæring som sier noe hva slags sykdom du har, hvorfor du ikke kan gjennomføre opplæring eller ta prøver, og om du fremdeles vil være syk fremover i tid. Det må også stå i legeerklæringen om du kan gjennomføre prøver eller undervisning hvis det tilrettelegges for deg – altså om du kan være med på undervisning eller ta prøvene dersom de blir tilpasset din situasjon.

Det skal likevel mye til for å få et unntak på grunn av dette. Ta kontakt med UDI for informasjon om hvordan du skal gå frem for å søke om unntak på dette grunnlaget.

Hvis du trenger hjelp med å søke om fritak fra kravet til opplæring og prøve, kan du ta kontakt med SEIF. Hvis du har spørsmål om noen av unntakene gjennomgått ovenfor gjelder for deg, kan du kontakte UDI.

3.6. **Krav til selvforsørgelse**

Hvis du er mellom 18 og 67 år og skal søke om permanent oppholdstillatelse, stilles det krav om at du har vært selvforsørget de siste 12 månedene. Dette betyr at du må ha tjent nok det siste året. I tillegg stilles det krav om at du ikke har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven i løpet av de siste tolv månedene. I punktene nedenfor gjennomgår vi de ulike kravene.

3.6.1. **Krav til sikret inntekt**

Kravet til sikret inntekt innebærer at du må ha mottatt inntekt som tilsvarer minst 2,5 ganger grunnbeløpet i Folketrygden i løpet av de siste 12 månedene. Fra og med mai 2022 kreves det at du må ha mottatt 278 693 kroner før skatt. Grunnbeløpet endres i mai hvert år, som betyr at denne summen også kommer til å endres litt hvert år. Derfor burde du undersøke hvor stor inntekt som kreves før du søker om permanent oppholdstillatelse.

Det kreves ikke at du har mottatt inntekt hver eneste måned i løpet av de siste tolv månedene, men det stilles krav om at du i løpet av de siste tolv månedene har hatt nok inntekt til å oppfylle kravet.

Eksempel 1: Du fikk jobb for seks måneder siden, og har tjent over 278 693 kroner i løpet av disse seks månedene. Du oppfylder da kravet til sikret inntekt.

Eksempel 2: Du var fast ansatt, men mistet jobben. Det tok to måneder før du fikk ny jobb, og hadde i disse to månedene ingen inntekt. Deretter fikk du ny jobb. Så lenge du har tjent over 278 693 kroner i løpet av de ti månedene du har vært i arbeid, vil du oppfylle kravet til sikret inntekt.

Kravet til sikret inntekt kan oppfylles gjennom disse inntektskildene:

- Arbeids- eller næringsinntekt. Hvis du har arbeidsinntekt fra heltidsarbeid, eller har deltidsstillinger som til sammen utgjør en heltidsstilling, vil dette som hovedregel være nok for å oppfylle kravet til sikret inntekt.
- Pensjon eller andre faste, periodiske ytelser, som for eksempel utbetalinger fra forsikringsoppgjør eller leieinntekter
- Ytelser etter folketrygdloven, for eksempel sykepenger, svangerskaps- penger, foreldrepenger, alderspensjon, dagpenger for arbeidsledige, arbeidsavklaringspenger eller stønad til enslig mor eller far (overgangsstønad)
- Studielån eller stipend fra Lånekassen
- Inntekt fra introduksjonsprogram

De ulike midlene som nevnt i punktlisten ovenfor kan kombineres. Dette betyr at du kan legge sammen inntekt fra flere forskjellige kilder. For eksempel vil kravet være oppfylt dersom du både har arbeidsinntekt og studiestøtte som samlet sett oppfyller kravet til sikret inntekt.

Det er viktig at inntekten din dokumenteres for UDI. Hvis du har spørsmål om hvordan de ulike inntektskildene skal dokumenteres, kan du sjekke UDIs hjemmeside på www.udi.no, eller ringe UDIs veiledningstelefon.

3.6.2. Krav om å ikke ha mottatt økonomisk sosialhjelp

Videre er det også et krav om at du ikke kan ha mottatt økonomisk sosialhjelp i løpet av de siste tolv månedene. Hvis du har tjent mer enn 300 000 kroner i løpet av de siste tolv månedene, kan du selv bekrefte at du ikke har mottatt økonomisk sosialhjelp gjennom et egenerklæringskjema. Skjemaet kan du finne på UDIs nettsider. Hvis du har tjent mindre enn 300 000 kroner det siste året, må du selv skaffe en bekreftelse fra NAV som viser at du ikke har mottatt sosialstøtte i løpet av de siste tolv månedene.

I enkelte tilfeller er det likevel tillatt å motta sosialhjelp. Dette gjelder blant annet hvis du har mottatt:

- Stønad i påvente av sykepenger, foreldrepenger, alderspensjon, dagpenger, arbeidsavklaringspenger eller stønad til enslig mor eller far
- Bostøtte etter bustøttelova
- Stønad som er utbetalt som supplerende sosialhjelp

Hvis du har mottatt stønad og er usikker på om denne stønadstypen er tillatt for å søke om permanent oppholdstillatelse, kan du kontakte UDI for spørsmål om dette.

3.6.3. Unntak fra kravet til inntekt og å ikke ha mottatt sosialstønad

Noen grupper kan få unntak fra kravet om å måtte forsørge seg selv. Det betyr at du kan få permanent oppholdstillatelse selv om du ikke har egen inntekt eller har mottatt sosialstønad. Dette gjelder deg som:

- Er under 18 år eller er over 67 år
- Har rett til uføretrygd fra Folketrygden
- Kan vise at du har vært mer enn 50 % ufør i løpet av de siste 12 månedene. Dette må dokumenteres av NAV, eller du kan sende inn en legeerklæring til UDI.
- Har fått selvstendig oppholdstillatelse på grunn av mishandling (etter utlendingsloven § 53)

Det gjøres også unntak hvis du kan dokumentere at du de siste 12 månedene eller de siste to semestrene:

- Har deltatt i grunnskole eller videregående skole med ungdomsrett, og du er under 25 år eller fyller 25 år i løpet av vårsemesteret (fra og med januar til og med juni.)

- Har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring som del av introduksjonsprogrammet
- Har deltatt i videregående opplæring som et arbeidsmarkedstiltak i regi av NAV
- Har vært fulltidsstudent ved høyere utdanning (for eksempel ved høyskole eller universitet). Det stilles krav om at utdanningsstedet er godkjent av Lånekassen og kvalifiserer til studielån eller stipend.
- Er fulltidsstudent ved høyere utdanning som et tiltak gjennom NAV

Det kreves også at du sender inn dokumentasjon som bekrefter at du omfattes av ett av disse unntakene.

Hvis du søker om permanent oppholdstillatelse og er enten under 25 år eller fyller ikke 25 år før juni, må du bare legge ved en bekreftelse fra skolen som viser at du har deltatt i undervisning de siste 12 månedene eller i løpet av de siste to skolesemestrene.

Søkere over 25 år (med unntak av de som fyller 25 år i løpet av vårsemesteret) må enten levere:

- Bekreftelse fra kommunen på at du har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring i løpet av de siste 12 månedene eller to semestrene som en del av introduksjonsprogrammet, eller
- Bekreftelse fra NAV på at du har deltatt i grunnskole- eller videregående opplæring de siste 12 månedene eller to semestrene som en del av et arbeidsmarkedstiltak i regi av NAV

Hvis du er student må du dokumentere at du har studert på fulltid de siste tolv månedene. Studiet du går på må være godkjent av Lånekassen, og må kvalifisere til studielån og stipend. Hvis du er fulltidsstudent på bakgrunn av et arbeidsmarkedstiltak i regi av NAV, må du dokumentere dette.

Hvis du har hatt godkjent fravær eller permisjon mens du har vært i opplæring, må du sende inn vedtak om dokumentasjon i tillegg til dokumentasjon på skoleplassen din til UDI.

Hvis du ikke får unntak etter noen av tilfellene ovenfor, kan også UDI gjøre unntak i enkelte andre tilfeller. Det skal mye til for at UDI gjør et slikt unntak. I denne vurderingen ser UDI på om det er særlig urimelig å forvente at du skal oppfylle selvforsørgelseskravet. Hvis det er sannsynlig at du vil klare å oppfylle kravet til selvforsørgelse i nærmeste fremtid, vil det være vanskelig å få unntak. Det kan gjøres unntak dersom du for eksempel er forhindret fra å komme i full jobb. Årsaker til dette kan for eksempel være:

- Om du har forsøkt å få deg jobb
- Om du har ansvar for mange barn
- Om du er aleneforsørger

3.7. Avslag på grunn av tungtveiende innvandringsregulerende hensyn

UDI kan avslå søknaden din hvis de mener du aktivt har motarbeidet avklaring av din egen identitet. Dette gjelder selv om oppholdstillatelsen din danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Det skal mye til før UDI avslår søknaden din på grunn av dette.

4. Berostillelse

Hvis du har søkt om permanent oppholdstillatelse mens du er mistenkt eller under etterforskning for et lovbrudd, vil UDI stille søknaden din i bero frem til de vet om du blir straffet. Dette betyr at søknaden din settes på vent. Hvis du ikke blir straffet, vil du få permanent oppholdstillatelse så fremt de andre kravene som gjennomgått ovenfor er oppfylt. Hvis du blir straffet vil du få tilleggstid (karenstid), som betyr at du må vente lengre før du kan få permanent oppholdstillatelse. Se punkt 2.4 for mer informasjon om tilleggstid.

5. Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstiden på søknader om permanent oppholdstillatelse kan endre seg, og kan også variere ut fra hvilket land du kommer fra. Du kan undersøke hva veiledende saksbehandlingstid er på UDIs nettsider. Du bidrar til at søknaden din blir behandlet raskest mulig når du sørger for at søknaden din er riktig utfylt, legger ved alle nødvendige dokumenter og gir UDI riktig informasjon om hvor de kan kontakte deg.

Når søknaden din er levert med all nødvendig dokumentasjon, så er det dessverre ikke noe Jussbuss kan gjøre for at saksbehandlingstiden hos Politiet og UDI skal gå raskere.

6. Hva du kan gjøre hvis du ikke får permanent oppholdstillatelse

6.1. Innledning

Hvis du får avslag på søknaden din om permanent oppholdstillatelse, kan du klage på vedtaket til UDI. Hvis du sender en klage til UDI innen klagefristen, vil UDI se på saken din på nytt. UDI kan da omgjøre vedtaket sitt, som betyr at de endrer det slik at du får permanent oppholdstillatelse.

Hvis de ikke omgjør vedtaket, og fremdeles avslår søknaden din, vil de sende saken videre til UNE for klagebehandling. Hvis UDI sender saken videre til UNE får du beskjed om dette. Når saken kommer til UNE vil den behandles på nytt. UNE vil da enten avslå søknaden eller innvilge den.

Hvis UNE avslår søknaden din kan du ikke klage på dette på vanlig måte. Hvis du fremdeles er uenig i avslaget har du likevel noen muligheter. Enten kan du sende inn en omgjøringsbegjæring til UNE, som betyr at du ber dem se på saken på nytt. Du kan også klage inn avslaget fra UNE til Sivilombudet. I tillegg kan du ta saken til domstolene. Hvis du ønsker mer informasjon om disse mulighetene kan du ta kontakt med Jussbuss for veiledning.

6.2. Hva er en klage?

En klage er et brev du sender til UDI hvor du gir beskjed om at du ikke er enig i avslaget på søknaden din om permanent oppholdstillatelse. Det er gratis å klage til UDI. Du må levere klagen innen klagefristen (se punkt 7.3.) og du må levere klagen skriftlig (se punkt 7.4.) for at UDI skal se på saken på nytt.

Når du klager må du forklare UDI hvorfor du mener avslaget du mottok var feil. Ofte må du ha nye opplysninger eller dokumenter i klagen du sender til UDI. Hvis ikke er det sannsynlig at klagen blir avslått.

6.3. Hva er fristen for å klage?

Fristen for å klage i en sak om permanent oppholdstillatelse er tre uker fra du, eller en person som representerer deg (for eksempel en advokat), mottok avslaget fra UDI.

Hvis du trenger mer enn tre uker for å skrive en fullstendig klage til UDI, eller for å finne mer dokumentasjon, må du likevel sende inn en kort klage til UDI innen tre uker fra du mottok avslaget. Dette kalles en *fristavbrytende klage*. Hvis du trenger mer tid, kan du forklare i denne fristavbrytende klagen at du skal sende inn mer dokumentasjon og en fullstendig klage. Hvis du gjør dette vil du vanligvis få to til tre uker ekstra til å sende inn fullstendig klage og mer dokumentasjon.

Så lenge du sender inn en klage kan du sende inn ekstra dokumentasjon helt frem til UDI begynner å behandle saken din. Det er også mulig å ringe UDI for å spørre om lengre frist, slik at du rekker å sende inn klage og dokumentasjon.

Du kan ta kontakt med Jussbuss hvis du har spørsmål om klagefrist.

6.4. Hvordan skal du klage?

Du må klage skriftlig. Det betyr at du må sende et brev til UDI eller politiet hvor du skriver at du klager på avslaget om permanent oppholdstillatelse (se punkt 7.5 for å se et eksempel på hvordan en klage kan skrives.) Klagen må skrives på norsk eller engelsk, og må signeres. Det er viktig å forklare UDI hvorfor du mener avslaget er feil. For å finne ut hva du mener er feil kan du lese avslaget du har fått, og holde det opp mot de kravene vi har skrevet du må oppfylle i denne brosjyren. Da kan du finne

ut av om UDI ikke har vurdert saken din riktig, for eksempel om du skulle fått unntak for noe.

Du kan sende klagen din i posten, laste den opp i UDI portal, eller sende den som vedlegg i en e-post til UDI. Når UDI har mottatt klagen din, vil du få beskjed. Hvis du har ny informasjon må du sende den inn sammen med klagen.

6.5. **Klagemal**

Nedenfor ser du et eksempel på hvordan en klage kan skrives. Alt som står i kursiv må du fylle ut selv. Du må huske å skrive navn og DUF-nummeret ditt. Hvis du skal sende inn mer dokumentasjon må du huske å sende inn dette sammen med klagen. Dette kalles *vedlegg*. Vedleggene må nummereres, slik vi viser nedenfor.

Utlendingsdirektoratet
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo

Ditt navn
Din adresse

Referansenummer (DUF-nummer): *1111 111111 11*

KLAGE PÅ AVSLAG PÅ SØKNAD OM PERMANENT OPPHOLDSTILLATELSE –
BORGER AV HJEMLAND – *ETTERNAVN, FORNAVN – FØDT 11.11.1111*

Jeg viser til avslag på min søknad om permanent oppholdstillatelse fattet av UDI *dato*. Klagefristen ble satt til *dato*. Jeg har derfor klaget innen klagefristen.

Jeg vil gjerne komme med opplysninger som viser at jeg oppfylder vilkårene for å få permanent oppholdstillatelse. *Så må du forklare UDI hvorfor du mener avslaget er feil. For eksempel kan du vise at du har vært fulltidsstudent ved høyere utdanning og derfor var unntatt fra kravet til selvforsørgelse. Deretter legger du ved dokumentasjon på dette som vedlegg.*

Med vennlig hilsen,

Underskrift
Fornavn Etternavn

Vedlegg 1: *Tittel*
Vedlegg 2: *Tittel*

7. **Bortfall av permanent oppholdstillatelse**

Hvis du har permanent oppholdstillatelse kan du miste den hvis du oppholder deg sammenhengende utenfor Norge i mer enn to år. Dette er fordi norske myndigheter mener du mister tilknytningen din til Norge hvis du er for mye utenfor landet. Regelen gjelder ikke hvis du blir holdt tilbake i utlandet mot din vilje, og du så fort som mulig gir beskjed om dette til norske myndigheter.

For å forhindre at du mister din permanente oppholdstillatelse, må du tilbringe en periode i Norge mellom lengre utenlandsopphold. Da vil en ny toårsfrist begynne å løpe. Praksisen til norske myndigheter er at du må være i Norge i ett år og tre måneder etter et lengre utenlandsopphold. Da vil en ny toårsfrist for utenlandsopphold begynne å løpe. Hvis du for eksempel har vært utenlands i nesten to år, må du oppholde deg i Norge i ett år og tre måneder for at en ny toårsfrist skal begynne å løpe.

8. Kontaktinformasjon og organisasjoner som kan gi hjelp

Jussbuss

Du kan kontakte Jussbuss på telefonnummer 22 84 29 00, eller du kan komme til våre konterer i Skippergata 23 i Oslo. Vi tar imot nye saker på mandager fra klokken 17:00 til 20:00, og på tirsdager fra klokken 10:00 til 15:00. All hjelp fra Jussbuss er gratis. Du kan finne mer informasjon på nettsiden vår, www.jussbuss.no.

Juridisk rådgivning for kvinner – JURK

JURK gir gratis rettshjelp til alle kvinner. JURK tar imot nye saker på telefon på mandager fra 12:00 til 15:00, og på onsdager fra 09:00 til 12:00 og fra 17:00 til 20:00. Du kan kontakte JURK på telefonnummer 22 84 29 50. Du kan finne mer informasjon om JURK på nettsiden deres, www.jurk.no.

Selvhjelp for innvandrere og flyktninger – SEIF

SEIF er en frivillig, uavhengig organisasjon som gir gratis hjelp til innvandrere og flyktninger. De kan gi informasjon, henvise til riktig instans og hjelpe med praktiske problemer på flere områder, som NAV, skole, arbeid, oppholdstillatelse, økonomiske problemer, tvangsekteskap, æresrelatert vold osv. SEIF har kontorer i Oslo, Kristiansand, Ålesund, Trondheim, Bergen, Stavanger og Tromsø. Du finner kontaktinformasjon og adresser til SEIF på nettsiden deres: <https://seifnorge.wordpress.com>.

Kontoret for fri rettshjelp

Kontoret for fri rettshjelp er et tilbud fra Oslo kommune hvor du kan få gratis hjelp fra en advokat. Her kan du både bestille time eller komme på drop-in. Du bestiller time ved å ringe, sende e-post eller møte opp i resepsjonen. Telefonnummeret til Kontoret for fri rettshjelp er 23 48 79 00, og de har kontorer i Storgata 19.

Andre nyttige kontakter

Utlendingsdirektoratet – UDI

Du kan finne mye informasjon på UDIs hjemmesider, www.udi.no, eller ved å ringe til UDI på telefonnummer 23 35 15 00. Det er lurt å ha DUF-nummeret ditt klart når du ringer UDI.

UDI har veiledningsplikt. Dette er noe alle offentlige myndigheter i Norge har. Det betyr at UDI har plikt til å svare på spørsmålene dine. Dette er en lovfestet rettighet du har.

Du kan også ringe UDI anonymt. Det betyr at du ikke trenger å si hvem du er. Dersom du ikke forstår svarene du får av UDI eller er urolig for å ringe dem, kan du ringe Jussbuss først.

Utlendingsnemnda – UNE

UNE er klageinstansen til UDI. Det betyr at hvis UDI ikke omgjør saken din, sender de den videre til UNE for behandling. UNEs nettside er www.une.no. Du kan ringe UNE på telefonnummer 21 08 50 00, eller kontakte dem på e-post: postmottak@une.no.

Sivilombudet – SOM

Sivilombudet kontrollerer at forvaltningen, blant annet UDI og UNE, behandler saker på riktig måte. Du kan lese mer om Sivilombudet på www.sivilombudet.no. Du kan kontakte Sivilombudet på telefonnummer 22 82 85 00 eller sende en e-post på postmottak@sivilombudet.no.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet – IMDi

IMDi jobber blant annet med opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Hvis du har spørsmål om opplæring i norsk eller samfunnskunnskap kan du kontakte IMDi. Nettsiden til IMDi er www.imdi.no. Du kan ringe IMDi på telefonnummer 24 16 88 00, eller sende en e-post på post@imdi.no.

Du kan også kontakte kommunen du bor i hvis du har spørsmål om opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kommunen har ansvar for å tilrettelegge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deg som omfattes av introduksjonsloven.

Oslo Politidistrikt

Politiet har veiledningsplikt. Nettsidene til politiet er www.politi.no. Du kan ringe dem på telefonnummer 22 66 90 50, eller sende en e-post på post.oslo@politiet.no.

Jussbuss

Jussbuss

Skippergata 23, 0154 Oslo

Saksmottak:

Du kan kontakte oss på telefon eller komme til vårt kontor i Skippergata 23. Vi tar imot nye saker på disse tidspunktene:

Mandag 17:00-20:00 og tirsdag 10:00-15:00

Telefon: 22 84 29 00

www.jussbuss.no

